

Sarcoïdose en de Mexicaanse griep

L.S.J. Kamphuis, dr. P. van Biezen, Prof.Dr. A.D.M.E. Osterhaus, dr. A.A. van der Eijk, dr. J.A.M. van Laar, dr. P.L.A. van Daele en dr. P.M. van Hagen, Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam

U heeft ongetwijfeld gehoord over de Mexicaanse griep, ook wel Nieuwe Influenza A (H1N1) genoemd. Wereldwijd zijn er inmiddels honderdduizenden bevestigde besmettingen met de Mexicaanse griep, maar het werkelijke aantal besmettingen ligt veel hoger. Het is duidelijk dat verdere wereldwijde verspreiding niet te stoppen is. Op 11 juni 2009 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) alarmfase 6 afgekondigd, wat een pandemie (wereldwijde verspreiding) betekent. In Nederland is de verspreiding van de Mexicaanse griep vooralsnog beperkt gebleven (op 21 juli 2009: 211 bevestigde gevallen). De verwachting is dat de Mexicaanse griep zich dit najaar in Nederland zal uitbreiden.

Verondersteld wordt dat de Mexicaanse griep vooral ook mensen in de leeftijdscategorie 5-35 jaar zal treffen. Tevens hebben mensen met overgewicht, die aan astma lijden, een stoornis in het afweersysteem hebben of zwanger zijn, een verhoogd risico op het krijgen van ernstige vormen Mexicaanse griep. Onderzoek suggereert dat de Mexicaanse griep minstens zo ernstig verloopt als een wintergriep en dat hij goed overdraagbaar is.

Door de grote media-aandacht heerst er veel onrust onder mensen. Zo kwam er ook de vraag vanuit de patiëntenvereniging of patiënten met sarcoïdose zich moeten laten vaccineren tegen de Mexicaanse griep.

Er is momenteel nog geen vaccin ontwikkeld tegen de Mexicaanse griep, verwacht wordt dat deze in het najaar beschikbaar zal zijn. Een vaccin wordt door middel van een injectie in uw bovenarm toegediend. U wordt van de vaccinatie niet ziek, maar uw lichaam maakt naar verwachting na ongeveer twee weken wel voldoende antistoffen aan. Zoals bekend wordt er jaarlijks een vaccin geproduceerd tegen de wintergriep. Dit vaccin geeft geen bescherming tegen de Mexicaanse griep, maar is ook nodig voor de doelgroepen zoals patiënten met longlijden en afweeronderdrukkende middelen. De vaccinatie tegen de wintergriep bestaat uit één injectie, terwijl de vaccinatie tegen de Mexicaanse griep vermoedelijk uit twee injecties zal bestaan.

Behandeling van de Mexicaanse griep bestaat uit therapie met antivirale middelen (Tamiflu® en Relenza®). Deze medicijnen zorgen ervoor dat er minder virusdeeltjes verspreid worden zodat er minder besmettingsgevaar is voor de omgeving. Tevens verkort het de lengte van de ziekteduur. Tamiflu® zijn tabletten die oraal worden ingenomen en Relenza® is een inhalator.

Er is weinig bekend over vaccinaties bij sarcoïdose patiënten. De zeer spaarzame resultaten die er zijn (Hepatitis B vaccinatie) laten weinig of geen effect zien van de vaccinatie. Wel is er het afgelopen jaar een onderzoek verricht in Iran naar het vaccineren van sarcoïdose patiënten tegen het wintergriepvirus. Uit contact met de onderzoeker blijkt dat het vaccineren van sarcoïdose patiënten even effectief is als bij gezonde personen. Dit onderzoek is echter nog niet gepubliceerd.

Patiënten met sarcoïdose, zonder afweeronderdrukkende middelen, hebben op zich geen verhoogd risico op het ontwikkelen van infecties, behalve op cryptococcosis. Cryptococcosis is een zeer zeldzame schimmelziekte gekenmerkt door long- en huidafwijkingen. Het laatste is in 2004 aangetoond in een studie die in Frankrijk werd verricht.

Aangezien de meeste patiënten met sarcoïdose longlijden hebben, is er wel degelijk een verhoogde kans op problemen bij infecties en zo ook bij de Mexicaanse griep. Tevens wordt een deel van patiënten behandeld met afweeronderdrukkende middelen, zoals Prednison, deze medicijnen zorgen voor een onderdrukking van het immuunsysteem waardoor de weerstand tegen infecties is afgenomen. Er is daardoor een verhoogd risico op het krijgen van infecties. Een uitgebreidere, maar niet volledige, lijst met medicijnen staat in de tabel vermeld.

Voor de Mexicaanse griep is de tijd tussen blootstelling en ziekte 3 tot 7 dagen. Indien u de griep heeft opgelopen, is de verwachting dat u langer het virus blijft uitscheiden ten opzichte van mensen met een normaal immuunsysteem.

In zeldzame gevallen is er een laag antistofgehalte en granulomen waardoor het afweersysteem niet meer goed werkt tegen infecties. Het laatste beeld wordt nogal eens ten onrechte sarcoïdose genoemd. Deze groep is extra gevoelig voor infecties.

Naar aanleiding van een advies van de Gezondheidsraad en de virologen van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam adviseren wij dat sarcoïdose patiënten zich

laten vaccineren tegen de Mexicaanse griep zodra het vaccin beschikbaar is. Aangezien het vaccin pas in het najaar beschikbaar zal zijn, is het mogelijk dat u hiervoor al ziek kunt worden. Wij raden u aan om preventief geen antivirale middelen te gebruiken om te voorkomen dat u de Mexicaanse griep krijgt. Bij verschijnselen van de Mexicaanse griep zoals luchtweginfecties, koorts, spierpijn en hoofdpijn adviseren wij u om contact op te nemen met uw huisarts. Uw huisarts kan diagnostiek naar het virus laten verrichten. In overleg met uw huisarts en/of medisch specialist kan besloten worden dat u gaat starten met het antivirale middel oseltamivir (Tamiflu®).

Op moment van schrijven, 22 juli 2009, is dit het advies. De adviezen voor de Mexicaanse griep worden continue aangepast aan de hand van de ernst van de ziekte. De zaken rondom de diagnostiek en behandeling moeten daarom altijd per persoon bekeken en overlegd worden.

Het plan in het Erasmus Medisch Centrum is om de vaccinatierespons tegen de Mexicaanse griep bij sarcoïdose patiënten beter in kaart te brengen. Zodra hier meer over bekend is, wordt u via het Sarcoïdosenieuws op de hoogte gesteld.

Voorbeelden van afweeronderdrukkende middelen.

<i>Stofnaam:</i>	<i>Merknaam:</i>
Adalimumab	Humira
Azathioprine	Imuran
Ciclosporine	Neoral
Cyclofosfamide	Endoxan
Dexamethason	Dexamethason
Hydrocortison	Solu-Cortef
Infliximab	Remicade
Methotrexaat	Methotrexaat
Methylprednisolon	Depo-medrol / Solu-medrol
Mycofenolaatmofetil	Cellcept
Mycofenolzuur	Myfortic
Prednison	Prednison